

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Virtutibus Moralibus, De Justitia Et Jure Et De
Contractibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDCCXXXIII.

VD18 90392159

Q. 13. An qui rem furtivam emit, tenetur illam restituere Domino?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40993

miliās, qui laboravit cum voluntate mercedem aliquando percipiendi, sed quam ex metu Patrem offendendi petere non ausus est, posse retinere aliquid suo labori congruens, quod Patrem mortuo ex bonis surripuit, deductis sustentatione, & usu fructu: quia, inquit, filius non debet esse deterioris conditionis, quam extraneus, cui ejusmodi merces deberetur: neque tenetur pro Patre non indigente gratis laborare. Et licet in foro externo censatur gratis laborasse, cum nullam pactio- nem inierit; tamen hæc præsumptio non habet locum in foro interno, cum ille semper habuerit voluntatem contrariam. *Ita Bartol. Decius. Navar. Lessius. Cabassut. &c.*

Q. 13. An qui rem furtivam emit, tenetur illam restituere Domino?

Resp. I. Qui rem furtivam emit mala fide, sciens, vel dubitans esse furtivam, tenetur eam restituere, si habeat, vel ejus pretium in defectum furis si non habeat, nec possit recuperare. *Est communis.* quia injustitiam commisit rem alienam mala fide, sibi accipiendo contra voluntatem Domini: unde tenetur ratione injustæ acceptionis. Nec potest à Domino exigere pretium furi datum, sed jacturam illam malitiæ suæ, ac imprudentiæ imputare debet, *ex Tob. 2. Videte, ne fortè furtivus sit, reddite eum Dominis suis; quia non licet nobis, aut edere ex furto aliquid, aut contingere.*

Resp.

Resp. II. Qui rem alienam à fure exiguo pretio emit cum intentione eam reddendi Domino, tenetur quidem illam restituere cum fructibus perceptis; sed potest à Domino exigere pretium furi datum, & impensas ad eam emendam, ac conservandam factas, & Dominus tenetur id totum ei rependere. *Est communis.* quia ille rem Domini utiliter gessit, rem ejus exiguo pretio emendo, ne ei periret. Ergo æquitas exigit, ut ei rependatur, quidquid de suo ad hoc impendit. Quòd si magno vel ferè æquali pretio emit cum tali intentione, Dominus tenetur solum reddere, quantum judicio prudentum gerendo utiliter negotium ejus, impendere potuit.

Resp. III. Qui rem furtivam emit bona fide, nesciens, nec dubitans esse furtivam, tenetur eam restituere Domino etiam non repetenti; nec potest reddere furi ut pretium datum recipiat, nisi certò sciat ab eo rem Domino restitutum iri. *Ita Major, Covar. Medin. Sot, Azor, Molina. Layman & alii multi. contra multos.* Quia 1. Dominus habet jus, ut sua sibi res restituatur à quocumque ejus possessore, non obstante jactura pretii; nam ea non obstante Dominus potest per se immediatè à quovis possessore rem suam recipere ac vindicare, l. 3. Cod. de Rei vindic. & Dominus nihil juris circa talem rem amisit perinde ac si à fure donata fuisset. Dominium enim rei alienæ non transfertur, nisi vel per legem, aut judicis sententiam.

rentiam, vel per Domini voluntatem, ex l. 11.
 ff. de Reg. Jur. *Id quod nostrum est, sine facto no-*
stro ad alium transferri non potest. Ergo possi-
 dens ratione rei acceptæ tenetur eam reddere
 Domino. Et verò perinde esse videtur sive
 Dominus rem suam repetat, sive ob facti ig-
 norantiam non repetat; nam ignorantia jus
 ipsi suum non adimit. 2. Si fur non inveniretur,
 vel si obiisset, juxta omnes res furtiva deberet
 reddi Domino, nec potest exigi pretium da-
 tum: quia nempe est aliena. At ex eo, quòd
 reperiri latro possit, idem Dominus nullum
 jus amittit. 3. Tradens rem alienam furi non
 restituro, cooperaris iniquæ illius detentio-
 ni, & positivè concurris ad privandum Domi-
 num propria re. 4. Res cum omnibus suis
 conditionibus, & melioramentis ad Domi-
 num pertinet. Cùm ergo jam sit in statu se-
 curitatis apud emptorem, hæc securitas, quæ
 est quoddam melioramentum extrinsecum
 rei, ad Dominum pertinet. 5. Non licet rem
 alienam à periculo ereptam in illud reducere,
 v. g. non licet rem alienam ab incendio extra-
 ctam in ignem projicere. His adde textum.
 Tob. 2. supra cit. qui supponit rem bona fide
 emptam esse. Nec potest emptor pretium
 furi datum à Domino repetere, ex l. 2. Cod. de
 Furt. ibi. *in civilem rem* (id est contra jus ut ait
 Glossa.) *Desideratis, ut agnitas res furtivas non*
priùs reddatis quàm pretium solutum fuerit à Do-
minis. Nam qui emit à fure, nullum habuit
 jus

jus in re empta, nisi quod à fure potuit trans-
 ferri. At nullum jus potuit à fure transferri,
 cum fur nullum habuerit, ex Reg. 79. Jur. in 6.
 & l. 54. ff. de divers. Regul. *Nemo plus juris ad
 aliam transferre potest, quam ipse haberet.* Ergo
 emptor nihil potest exigere pro re illa, in quam
 jus nullum habet; sed damnum, quod inde
 patitur, fortuito casui imputare debet, perinde
 ac si pecuniam adulterinam accepisset, vel ali-
 quid casu amisisset. Si tamen sciret furem re-
 stitutum rem Domino, posset ei reddere, ut
 pretium datum recuperaret: nam tunc Do-
 minus non est rationabiliter invitus. Imò fur
 habet jus rem repetendi reddito pretio, ut eam
 restituat.

Resp. IV. Si emptor bonæ Fidei rem furti-
 vam bona fide consumpsit, aut si illa apud eum
 casu, vel culpâ periit, non tenetur ejus preti-
 um restituere Domino, nisi quatenus ex ea fa-
 ctus est ditior, ex l. 23. de petit. Hered. quia fuit
 possessor bonæ Fidei.

Resp. V. Si quis rem furtivam bona fide
 emptam revendiderit, & postea compareat
 Dominus, primus emptor tenetur rescindere
 contractum, pretium secundo emptori redde-
 re, & rem ipsam furtivam restituere Domino.
ita Sot. Azor, Valentia, De Lugo & alii. Quia
 I. venditor ex vi contractûs tenetur servare
 emptorem indemnem ab omni lite, molestiâ,
 & sumptu circa rem venditam, nec potest eum
 ad alium ablegare, ex l. 1. ff. de Evict. alioquin
 esset

esset inæqualitas, ideóque injustitia: nam cum accipiat pretium certum, ac securum, cujus dominium in eum transfertur, tradere debet emptori rem securam, cujus quoque dominium in eum transferatur; quam rem si non tradit, tenetur pretium reddere, & rem recipere, ut reponatur æqualitas. 2. Error dedit causam contractui, nec emptor voluit tradere pretium nisi pro re cujus dominium in ipsum pariter verè transferretur. Quare venditor non satisfacit cedendo actionem, quam habet contra eum, à quo prius eam emit. Hoc enim non est eum indemnem servare, sed cogere ad sumptus, & molestias, ex l. 11. ff. de *Action. empti.* quòd si comparente Domino secundus emptor, qui rem habet, inveniri nequeat, venditor non tenetur pretium acceptum Domino rei restituere, nisi illud quod ex revenditione sine industria propria lucratus est, vel nisi rem dono accepisset: quia cum Domino teneatur solùm ratione rei acceptæ, & jam rem alienam non possideat, nec habere queat, tenetur solùm restituere, quatenus ex ea factus est ditior. Et aliunde leges statuunt, ut venditio rei furtivæ valeat ad transferendum dominium pretii pro ea accepti, non tamen ipsius rei, l. 49. ff. de *Furtis.*

Q. 14. *An qui pascit, vel ligna cedit contra justam prohibitionem tenetur ad restitutionem?*

Resp.